

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лісового
господарства та екології
Кафедра лісівництва, лісових
культур та таксації лісу
Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

Шамрай Денис Олегович

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

УДК 630:581.9:591.9

(індекс)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
Рідкісні види флори та фауни в Кропивнянському лісництві
(тема роботи)

205 – лісове господарство
(шифр і назва спеціальності)

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання
на відповідне джерело

(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи
Мороз Віра Василівна
(прізвище, ім'я, по батькові)
К.С.-Г.Н.
(науковий ступінь, вчене звання)

Висновок кафедри _____

за результатами попереднього захисту: _____

Протокол засідання кафедри _____

№ _____ від « _____ » _____ 2023 р.

Завідувач кафедри _____

к.с.-г.н., доцент _____

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Сірук Юрій Вікторович

(прізвище, ім'я, по батькові)

« _____ » _____ 2023 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **Шамрай Денис Олегович** захистив

(прізвище, ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за шкалою ECTS _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

_____

(науковий ступінь, вчене звання)

_____

(підпис)

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

АНОТАЦІЯ

Шамрай Денис Олегович: «Рідкісні види флори та фауни в Кропивнянському лісництві». Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 205 – лісове господарство – Поліський національний університет, Житомир, 2023.

Проведено лісівничо-таксаційний аналіз в Кропивнянському лісництві державного підприємства «Коростишівське лісове господарство». Встановлено, що основними типами лісу є: свіжий грабово-дубово-сосновий сугруд, свіжа та волога дубові судіброви.

Також проаналізовано склад насаджень, повнота, вік дерев, їх висота та діаметр деревостанів лісництва.

Описано основні види фітоценозів та біотопів Кропивнянського лісництва за Національним каталогом біотопів України та Європейською інформаційною системою про природу.

Виявлені Червонокнижні види флори – лілію лісову (*Lilium martagon* L.), плаун колючий (*Lycopodium annotinum* L.), коручку морозниковидну (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz) і фауни – підорлик малий (*Aquila pomarina* (C.L.Brechm, 1831).

Ключові слова: біотоп, фітоценоз, флора, фауна, Червона книга.

ANNOTATION

Shamrai Denys Olegovych: "Rare species of flora and fauna in Kropyvnya Forestry". Qualification work for obtaining a bachelor's degree in specialty 205 – forestry – Polissia National University, Zhytomyr, 2023.

Forestry and taxation analysis was carried out in the Kropyvnya Forestry of the state enterprise "Korostyshiv Forestry". It was established that the main types of forest are: fresh hornbeam-oak-pine conglomerate, fresh and moist oak stands.

The composition of plantations, completeness, age of trees, their height and diameter of forestry stands were also analyzed.

The main types of phytocenoses and biotopes of the Kropyvnya Forestry are described according to the National Catalog of Biotopes of Ukraine and the European Nature Information System.

The Red Book species of flora - liliaceae *Lilium martagon* L., thorny plantain (*Lycopodium annotinum* L.), helleborine (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz) and fauna - small sedge (*Aquila pomarina* (C.L. Brechm, 1831)) were identified.

Key words: biotope, phytocenosis, flora, fauna, Red Book.

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	3
ЗМІСТ.....	5
СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ В СКОРОЧЕНЬ.....	6
ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ I ЗБЕРЕЖЕННЯ РІДКІСНИХ ВИДІВ РОСЛИН І ТВАРИН У СВІТІ.....	9
1.1. Вплив антропогенної діяльності на біоту.....	9
1.2. Збереження біоти у світі	12
РОЗДІЛ II МЕТА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	14
РОЗДІЛ III АНАЛІЗ ДЕРЕВОСТАНІВ ТА БІОТОПІВ У КРОПИВНЯНСЬКОМУ ЛІСНИЦТВІ	15
3.1 Лісівничо-таксаційна оцінка деревостанів.....	15
3.2 Аналіз фітоценозів і біотопів	18
3.3. Червонокнижні види у Кропивнянському лісництві.....	24
ВИСНОВКИ.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	31
ДОДАТОК.....	33

СПИСОК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ В СКОРОЧЕНЬ

Бп – береза повисла;

Дз – дуб звичайний;

Сз – сосна звичайна;

ДП – державне підприємство;

ТПП – тимчасова пробна площа;

С2ГДС – свіжий грабово-дубово-сосновий сугруд;

В2ДС – свіжа дубова судіброва;

В3ДС – волога дубова судіброва;

в. – виділ;

га – гектар;

кв. – квартал;

см – сантиметр;

шт – штук;

в т.ч. – в тому числі;

% – відсоток, частка.

ВСТУП

Приблизно 99% видів які зникають перебувають під загрозою лише через діяльність людини. До початку 21-го століття можна сказати, що люди (*Homo sapiens*) є найбільшою загрозою біорізноманіттю і є основними факторами втрати біорізноманіття. Основними загрозами для видів у дикій природі є: втрата і деградація довкілля, поширення інтродукованих видів (тобто не місцевих видів, що негативно впливають на екосистеми, частиною яких вони є), зростання впливу глобального потепління та хімічного забруднення, нестійке полювання, хвороба [21-25].

Хоча деякі з цих небезпек виникають природним чином, більшість з них викликані людьми та їхньою економічною та культурною діяльністю. Найбільш поширеною з цих загроз є втрата і деградація довкілля, тобто великомасштабне перетворення земель у раніше недоторканих районах, викликане зростаючим попитом на комерційне сільське господарство, лісозаготівлі та розвиток інфраструктури. Оскільки темпи втрат є найвищими в деяких із найбільш біологічно різноманітних регіонів на Землі, ведеться там постійна битва за управління деструктивною діяльністю, обмежуючи при цьому вплив, такі обмеження можуть вплинути на добробут місцевих спільнот. Відносна важливість кожної загрози відрізняється всередині таксонів та між ними. Досі випадкова смертність від екологічних порушень, тимчасового чи обмеженого антропогенного втручання та переслідувань призводила до обмеженого скорочення загальної кількості видів; Однак ці явища можуть бути серйозними для деяких сприйнятливих груп [21-25].

Крім того, глобальне потепління стало поширеною загрозою, і проводиться багато досліджень для визначення його потенційного впливу на конкретні види, популяції та екосистеми.

Актуальність теми полягає в аналізі біотопів та фітоценозів, а також виявлені Червонокнижних видів флори та фауни в Кропивнянському лісництві державного підприємства «Коростишівське лісове господарство».

Мета і завдання. Метою досліджень було оцінити існуючі фітоценози та біотопи в Кропивнянському лісництві державного підприємства «Коростишівське лісове господарство», а також виявити та дати характеристику рідкісним видам флори та фауни.

Відповідно до поставленої мети передбачається вирішення наступних завдань:

- надати лісівничо-таксаційну оцінку лісовим насадженням;
- встановити тип лісу у лісництві;
- надати характеристику фітоценозів і біотопів у лісництві;
- виявити рідкісні види флори та фауни.

Об'єкт досліджень – біотоп, фітоценоз, флора та фауна Кропивнянського лісництва.

Предмет досліджень – рідкісні види тварин та рослин, а також місця їх перебування.

Методи досліджень: для вивчення рідкісних видів рослин і тварин використано камеральні та польові методи досліджень.

Перелік публікацій автора за темою дослідження:

Авраменко Я.В., Басюк Д.О., Осінський С.П., Шамрай Д.О., Яковчук Р.О. Біологічне різноманіття Державного підприємства «Коростишівське лісове господарство». *The scientific heritage*. №114, 2023. Р. 3-8.

Практичне значення отриманих результатів. Результати досліджень можна використати для фіксування місць розташувань рідкісних видів флори та фауни в зоні Житомирського Полісся.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновку, додатків. Викладена на 37 сторінках комп'ютерного тексту. Робота містить 2 таблиці, 10 рисунків, 25 літературних джерел.

РОЗДІЛ І

ЗБЕРЕЖЕННЯ РІДКІСНИХ ВИДІВ РОСЛИН І ТВАРИН У СВІТІ

1.1. Вплив антропогенної діяльності на біоту

Конфлікти між діяльністю людини та охороною природи лежать в основі багатьох цих явищ. Такі протиріччя часто сильно політизовані та широко висвітлюються у світовій пресі та через соціальні мережі. Наприклад, втрата місць проживання та зникнення видів є результатом нерегульованої експлуатації колтану (рідкісної руди танталу, що використовується в побутовій електроніці, такої як мобільні телефони та комп'ютери). Видобуток корисних копалин збільшила смертність горил за рахунок скорочення харчових ресурсів тварини і призвела до того, що багато людей, переміщених у результаті видобутку корисних копалин, вбивають горил заради їхнього м'яса. Крім того, гірська горила (*G. beringei beringei*), близька родичка горили Східної рівнини, також знаходиться під загрозою зникнення [21-25].

Іншим прикладом широко розрекламованого спору про дику природу є відносно недавнє скорочення популяцій амфібій. Амфібії, які, як відомо, є важливими глобальними індикаторами стану навколишнього середовища, зазнали деяких із найсерйозніших на сьогоднішній день скорочень популяції всіх груп, які були оцінені в усьому світі в рамках процесу Червоного списку МСОП (див. нижче). Амфібії (група, до якої входять саламандри, жаби, жаби та червоподібні амфібії), будучи особливо чутливими до змін навколишнього середовища, знаходяться під серйозною загрозою руйнування довкілля, забруднення, поширення хвороби, званої хитридіомікозом амфібій, та зміни клімату [21-25].

Крім цих прикладів, багато птахів світу також перебувають у небезпеці. Популяції деяких видів птахів (наприклад, альбатросів, буревісників і пінгвінів) скорочуються через ярусний промисел, тоді як популяції інших (таких як деякі журавлі, рейки, папуги, фазани та голуби) стали жертвами руйнування довкілля. На багатьох островах Тихого океану випадкова

інтродукція коричневої деревної змії (*Boiga irregularis*) завдала шкоди багатьом популяціям птахів [25].

Багато риб та інші форми водної та морської флори та фауни також знаходяться під загрозою. Серед них є довгоживучі види, які мають стратегії життєвого циклу, що вимагають багатьох років для досягнення статевої зрілості. В результаті вони особливо схильні до експлуатації. М'ясо та плавники багатьох акул, скатів, химер та китів продаються за високими цінами у багатьох частинах світу, що призвело до нестійкого промислу деяких із цих видів [25].

Крім того, прісноводним місцям проживання у всьому світі все більше загрожує забруднення від промисловості, сільського господарства та населених пунктів. Додаткові загрози для прісноводних екосистем включають інтродуковані інвазійні види (такі як морська мінога (*Petromyzon marinus*) у Великих озерах), каналізацію річок (наприклад, у струмках, що впадають в Еверглейдс у Флориді) і надмірний вилов прісноводних видів черепахою (*Cuora yunnanensis*) у Китаї). Хоча, за оцінками, 45 000 описаних видів залежать від прісноводних місць проживання, важливо відзначити, що люди також серйозно страждають від деградації прісноводних видів та екосистем. На фоні цих загроз, пов'язаних з розширенням міст і виробництвом продуктів харчування, нестійкий збір продуктів тваринного та рослинного походження для традиційної медицини та торгівлі домашніми тваринами викликає занепокоєння, що зростає в багатьох частинах світу. Ця діяльність має наслідки для місцевих екосистем та місць проживання, посилюючи скорочення чисельності населення внаслідок надмірного промислу. Крім того, вони мають транскордонні наслідки з погляду торгівлі та незаконного обігу [21-25].

1.2. Збереження біоти у світі

Однією з найвідоміших систем об'єктивної оцінки видів, що скорочуються, є підхід, представлений Міжнародним союзом охорони

природи (МСОП) у 1994 році. Він містить чіткі критерії та категорії для класифікації статусу збереження окремих видів на основі ймовірності їх зникнення. Ця класифікація ґрунтується на ретельних, науково обґрунтованих оцінках видів та опублікована як Червоний список загрозливих видів МСОП, більш відомий як Червоний список МСОП. Важливо відзначити, що МСОП посилається на дуже конкретні критерії для кожної з цих категорій, і наведені нижче описи були скорочені, щоб виділити два або три найважливіші моменти категорії. Крім того, три категорії (CR, EN і VU) містяться в ширшому понятті «загроза». У переліку визнається кілька категорій статусу [9, 13, 25]:

1. Вимерлі (EX) види, у яких загинула остання особина або де систематичні та відповідні часи дослідження не змогли зареєструвати жодної особини.

2. Вимерлі в дикій природі (EW), види, представники яких виживають тільки в неволі або у вигляді популяцій, що штучно підтримуються, далеко за межами їх історичного географічного ареалу.

3. Види, що знаходяться під загрозою зникнення (CR), які мають надзвичайно високий ризик зникнення в результаті швидкого скорочення популяції на 80-90 відсотків за попередні 10 років (або три покоління), поточного розміру популяції менше 50 особин або інших факторів (таких як сильно фрагментовані популяції, тривалий час генерації або ізольовані житла)

4. Види, що знаходяться під загрозою зникнення (EN), мають дуже високий ризик зникнення в результаті швидкого скорочення популяції від 50 до більш ніж 70 відсотків за попередні 10 років (або три покоління), поточного розміру популяції менше 250 особин або інших факторів

5. Уразливі (VU) види, які мають дуже високий ризик зникнення в результаті швидкого скорочення популяції від 30 до більш ніж 50 відсотків за попередні 10 років (або три покоління), поточного розміру популяції менше 1 особин або інших факторів

6. Види, що знаходяться під загрозою зникнення (NT), види, які близькі до того, щоб опинитися під загрозою зникнення або можуть відповідати критеріям загрозового статусу в найближчому майбутньому.

7. Найменше занепокоєння (LC), категорія, що містить види, які широко поширені та численні після ретельної оцінки.

8. Дефіцит даних (DD), умова, що застосовується до видів, коли кількість доступних даних, пов'язаних з ризиком зникнення, якимось чином відсутня. Отже, повна оцінка може бути виконана. Зазначена категорія не описує статус збереження цього виду.

9. Категорія «Не оцінено» (NE), що використовується для включення будь-якого майже 1,9 мільйона видів, описаних наукою, але ще не оцінених МСОП [25].

Система МСОП використовує п'ять кількісних критеріїв з метою оцінки ризику зникнення цього виду. Загалом ці критерії враховують:

1. Темпи скорочення чисельності населення.
2. Географічний ареал.
3. Чи має вигляд вже невеликим розміром популяції.
4. Чи має вигляд дуже невелике географічне поширення чи мешкає в обмеженому районі.
5. Чи вказують результати кількісного аналізу на високу ймовірність вимирання у дикій природі.

За інших рівних умов, наприклад, вид, що переживає 90-відсоткове скорочення протягом 10 років (або трьох поколінь), буде класифікований як такий, що знаходиться під загрозою зникнення. Аналогічним чином, інший вид, який зазнає 50-відсоткового скорочення за той же період, буде класифікований як такий, що перебуває під загрозою зникнення, а один, який зазнає 30-відсоткового скорочення за той же період часу, вважатиметься вразливим. Однак вид не може бути класифікований лише за одним критерієм; Для вченого, який проводить оцінку, важливо враховувати всі п'ять критеріїв визначення статусу. Щороку тисячі вчених по всьому світу оцінюють або

переоцінюють види відповідно до цих критеріїв, і Червоний список МСОП згодом оновлюється цими новими даними після того, як оцінки були перевірені на точність, щоб допомогти забезпечити постійний контроль за станом видів у світі [21-25].

Червоний список МСОП звертає увагу на скорочення біорізноманіття Землі і вплив людини на життя на планеті. Він забезпечує загальноприйнятий стандарт, з допомогою якого можна вимірювати статус збереження видів з часом. До 2019 року понад 96 500 видів було оцінено з використанням категорій та критеріїв Червоного списку МСОП. Сьогодні сам список є загальнодоступною онлайн базою даних. Вчені можуть проаналізувати відсоток видів у цій категорії і те, як ці відсотки змінюються з часом. Вони також можуть проаналізувати загрози та заходи щодо збереження, які лежать в основі тенденцій, що спостерігаються.

В Україні всі види рослин і тварин які знаходяться під загрозою зникнення занесені до Червоної і Зеленої книг [6-7, 15-20].

РОЗДІЛ II

МЕТА ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Метою досліджень було оцінити існуючі фітоценози та біотопи в Кропивнянському лісництві державного підприємства «Коростишівське лісове господарство», а також виявити та дати характеристику рідкісним видам флори та фауни.

Оцінку біотопів здійснювали за класифікацією українських біотопів UkrBiotop та за Національним каталогом біотопів України.

Методи дослідження передбачали камеральний аналіз і польові дослідження.

У камеральних умовах здійснювали аналіз літературних джерел, опис виявлених видів, існуючих фітоценозів і біотопів.

Польові дослідження передбачали закладання пробних площ за методикою «Площі пробні лісовпорядні. Метод закладання» [11], по деревний аналіз деревостанів, аналіз типу лісу, фітоценозу, біотопу, пошук рідкісних видів. Вимір біометричних показників таких як висота дерева та його діаметр здійснювали приладами ІУ1 висотомір/нівелір та мирною таксономічною вилкою Haglof. Більшість закладених пробних площ від 80% до 100% з переважанням у насадженнях сосни звичайної *Pinus sylvestris* L.

Місця розташування пробних площ фіксували GPS навігатором і заносили в робочій зошит координати.

Графічний матеріал здійснено за допомогою програми 3D Maps Excel.

РОЗДІЛ III

АНАЛІЗ ДЕРЕВОСТАНІВ ТА БІОТОПІВ У КРОПИВНЯНСЬКОМУ ЛІСНИЦТВІ

3.1. Лісівничо-таксаційна оцінка деревостанів

На закладених тимчасово пробних площах (ТПП) вік деревостанів належить до V, VI, VII класів віку, діаметр дерев на висоті 1,3 м від 23,4 до 35,6 см, висота від 21,7-28,9 м, повнота 0,4-0,8 м. На закладених пробних площах переважають соснові деревостани з домішкою дуба звичайного, берези повислої (рис. 3.1). Детальний таксаційний опис міститься у таблиці 3.1.

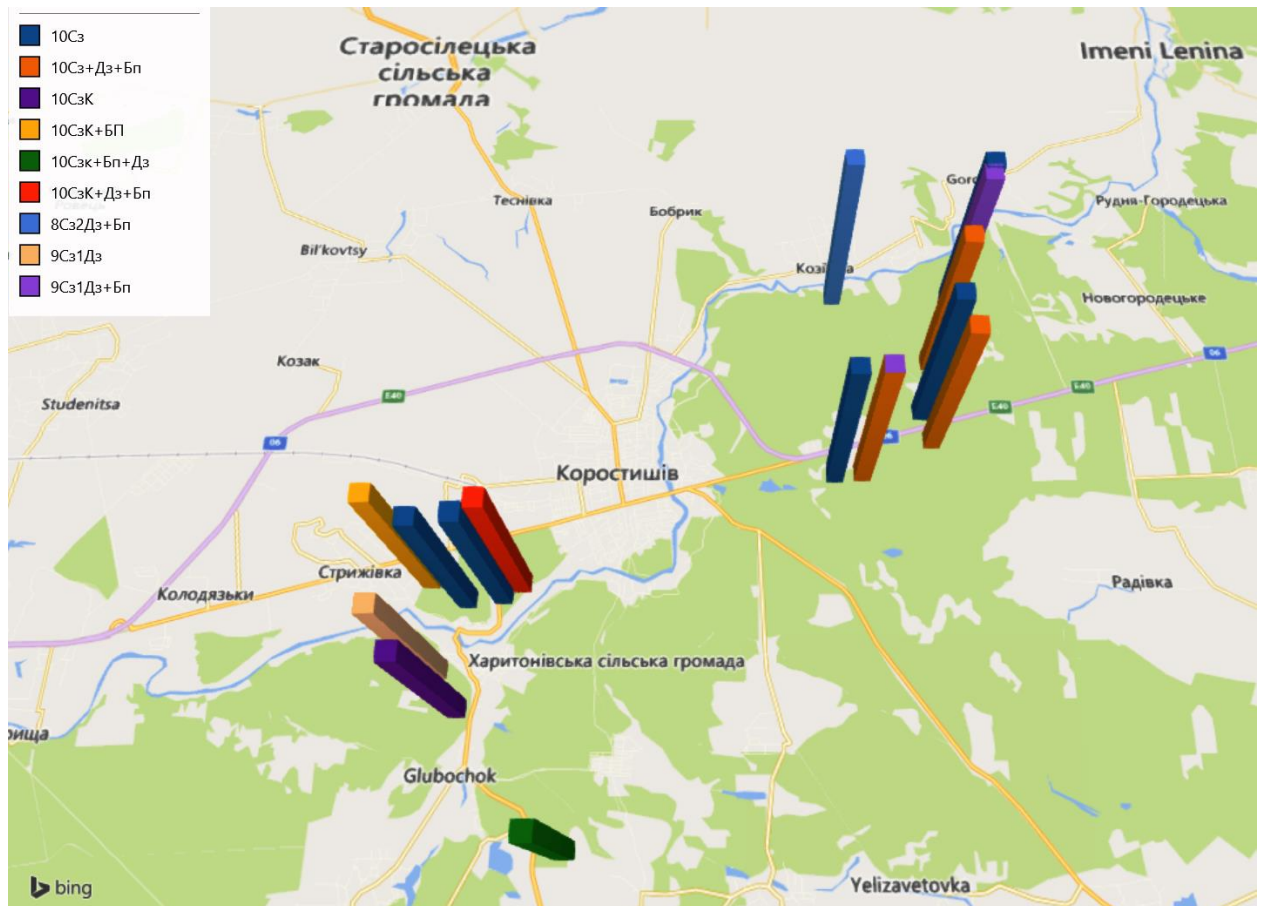
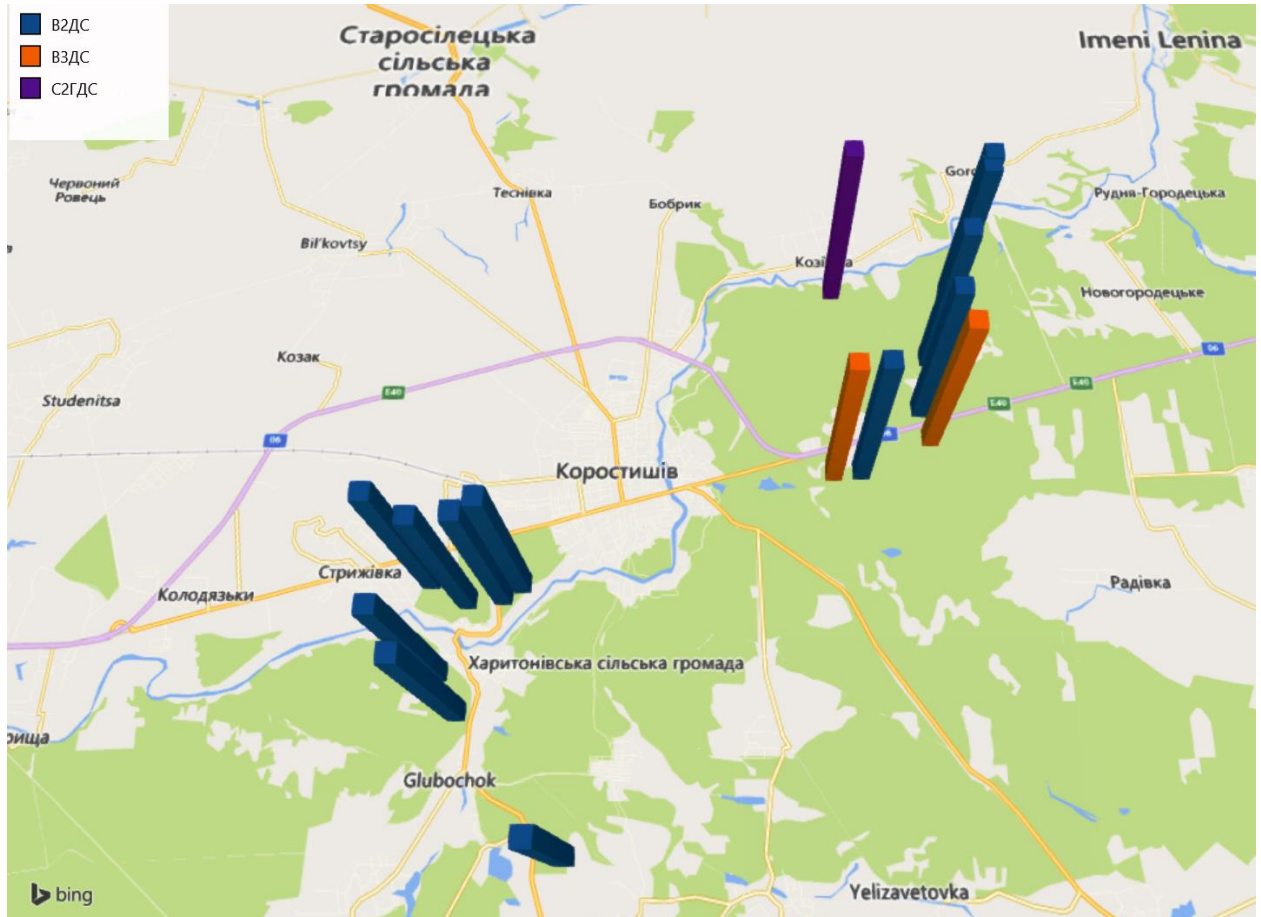

Рис. 3.1. Склад насадження та місце розташування пробних

Тип лісу на пробних площах представлено: свіжим грабово-дубово-сосновим сугрудом (С2ГДС) – ТПП №7; свіжою дубовою судібною (В2ДС) – ТПП № 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19; вологою дубовою судібною (В3ДС) – ТПП № 1, 3, 14, 18 (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Тип лісу на закладених пробних площах

Таблиця 3.1.

Лісівничо-таксаційна характеристика пробних площ

№ ТПП	Квартал	Виділ	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад насадження	Вік	Висота, м	Діаметр, см	Повнота	Тип лісу
1	8	39	0,8	0,8	50.287723	29.062584	10Сз+Дз+Бп	131	28,6	35,6	0,5	ВЗДС
2	10	41	1,0	1,0	50.292494	29.091584	9Сз1Дз+Бп	121	28,0	34,3	0,52	В2ДС
3	25	6	8,4	2,9	50.270020	29.115853	10Сз+Дз+Бп	115	27,5	33,3	0,55	ВЗДС
4	32	16	3,3	2,0	50.275286	29.234042	10Сз	91	24,9	28,4	0,6	В2ДС
5	40	17	4,3	2,9	50.265206	29.218710	10СзК	91	24,2	28,0	0,5	В2ДС
6	41	34	1,7	1,0	50.262613	29.222776	10Сзк+Бп+Дз	91	24,4	28,2	0,5	В2ДС
7	5	23	0,5	0,5	50.304646	29.137235	8Сз2Дз+Бп	121	27,8	34,0	0,5	С2ГДС
8	8	30	4,3	3,0	50.288245	29.065545	9Сз1Дз	116	27,7	33,8	0,5	В2ДС
9	9	11	1,2	1,0	50.291419	29.074547	9Сз1Дз+Бп	121	28,0	34,4	0,45	В2ДС
10	43	13	7,6	2,1	50.255041	29.155032	10Сз+Дз+Бп	86	23,8	26,7	0,4	В2ДС
11	44	7	5,6	2,3	50.258134	29.162692	10СзК+Бп	91	25,0	28,6	0,5	В2ДС
12	45	21	3,0	1,0	50.254444	29.172348	10Сз	81	23,4	26,0	0,6	В2ДС
13	45	8	1,1	1,0	50.259319	29.173545	10СзК+Дз+Бп	91	24,8	28,2	0,45	В2ДС
14	37	30	4,2	1,0	50.265101	29.159779	10Сз+Дз+Бп	71	21,7	23,4	0,8	ВЗДС
15	8	45	0,9	0,9	50,291973	29,061361	10Сз	131	28,9	35,8	0,35	В2ДС
16	28	21	1,5	1,6	50,274724	29,161096	10Сз	81	22,8	25,6	0,5	В2ДС
17	29	13	0,9	0,4	50,277124	29,185601	10Сз+Дз+Бп	81	23,0	25,5	0,5	В2ДС
18	31	21	1	1	50,271789	29,205911	10Сз	101	26,2	30,6	0,5	ВЗДС
19	33	21	1,3	1,3	50,271295	29,243054	10Сз	91	25,1	29,0	0,6	В2ДС

3.2. Аналіз фітоценозів і біотопів

На закладених пробних площах переважають наступні фітоценози [1-5]:

- ✓ дубово-сосновий ліс різнотравний – ТПП № 2, 7, 8, 9;
- ✓ сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний – ТПП № 6, 10, 11, 13, 14, 17;
- ✓ сосново-березово-дубовий ліс орляково-чорнично-зеленомоховий – ТПП № 1, 3;
- ✓ сосняк орляково-зеленомоховий – ТПП № 18;
- ✓ сосняк чорницево-зеленомоховий – ТПП № 4, 5, 12, 15, 16, 19 (рис. 3.3).

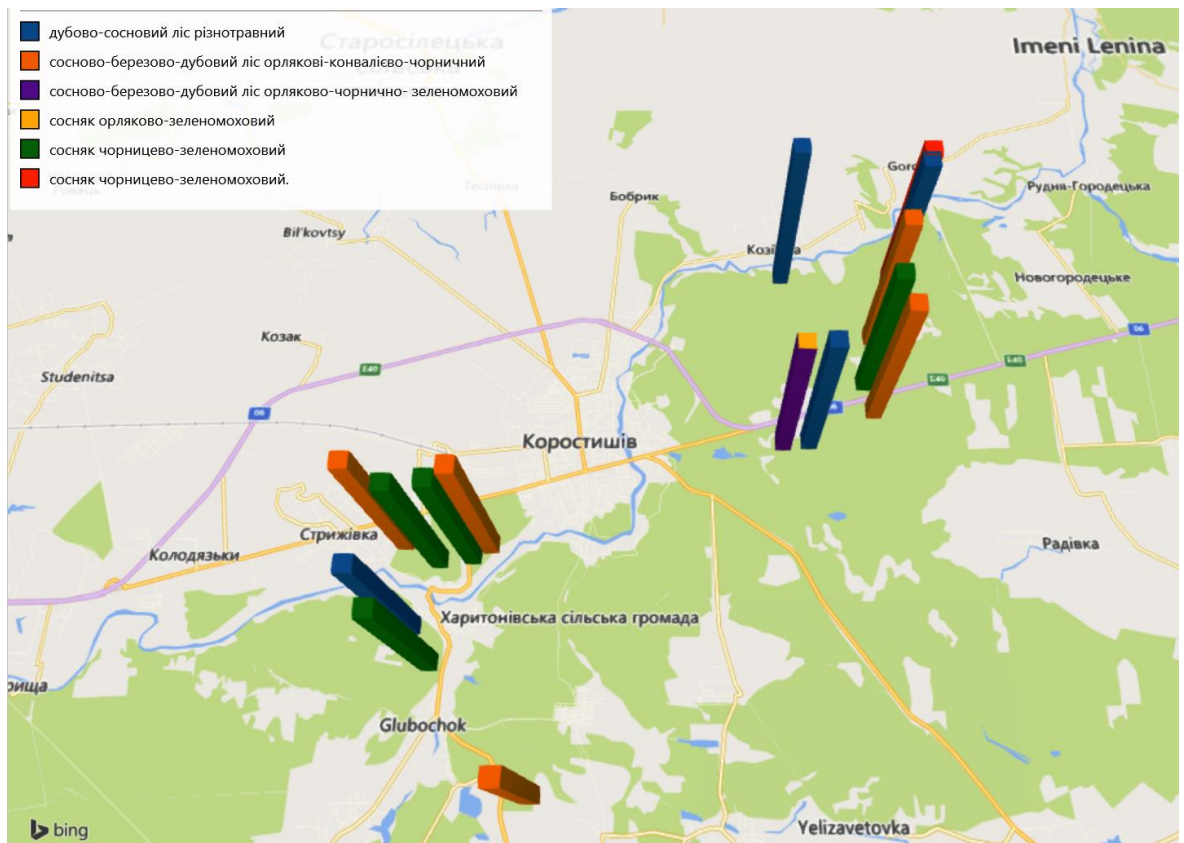

Рис. 3.3. Розташування фітоценозів на пробних площах

За Національним каталогом біотопів України у Кропивнянському лісництві спостерігалися наступні види біотопів [11] (рис. 3.4):

- 1) Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси – ТПП № 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 17.

2) Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної – ТПП № 1, 3, 4, 5, 12, 15, 16, 18, 19.

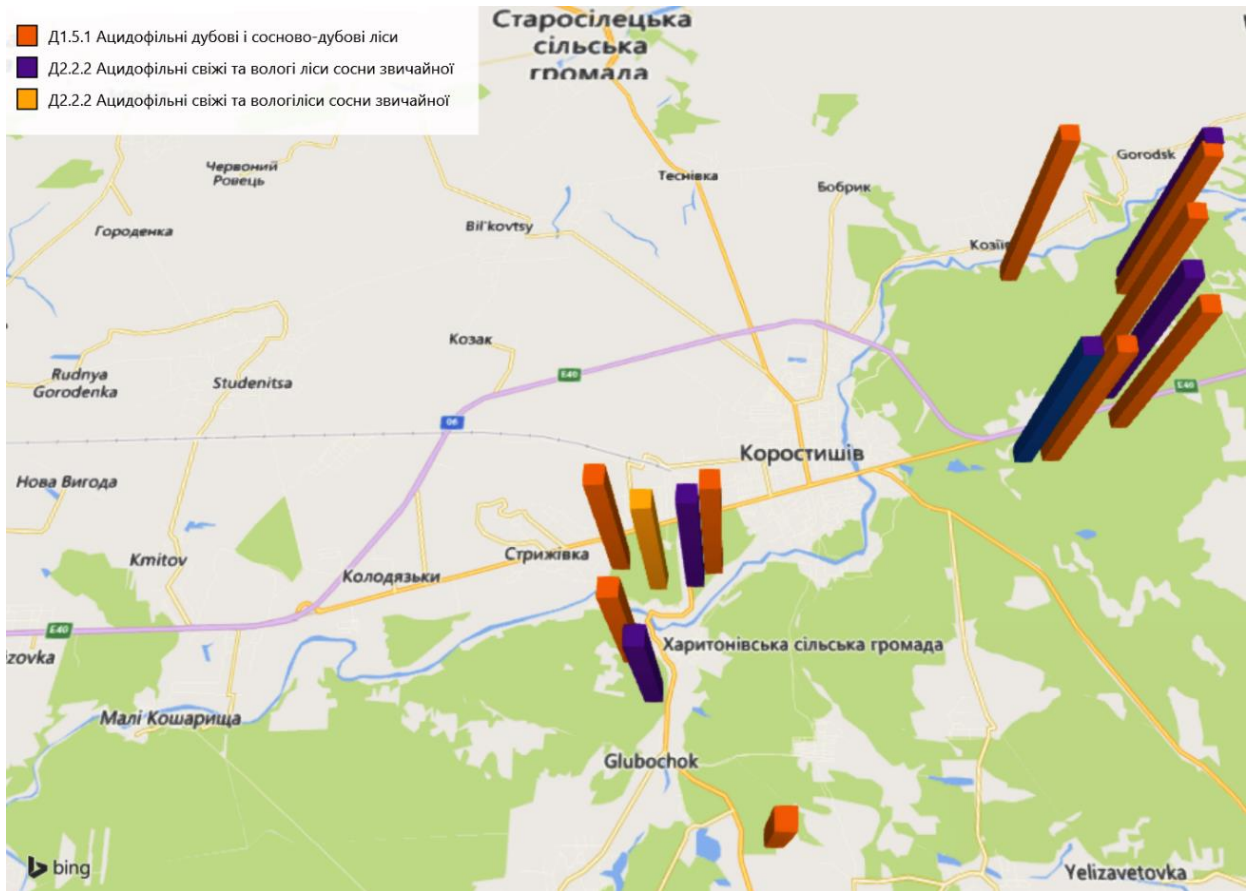
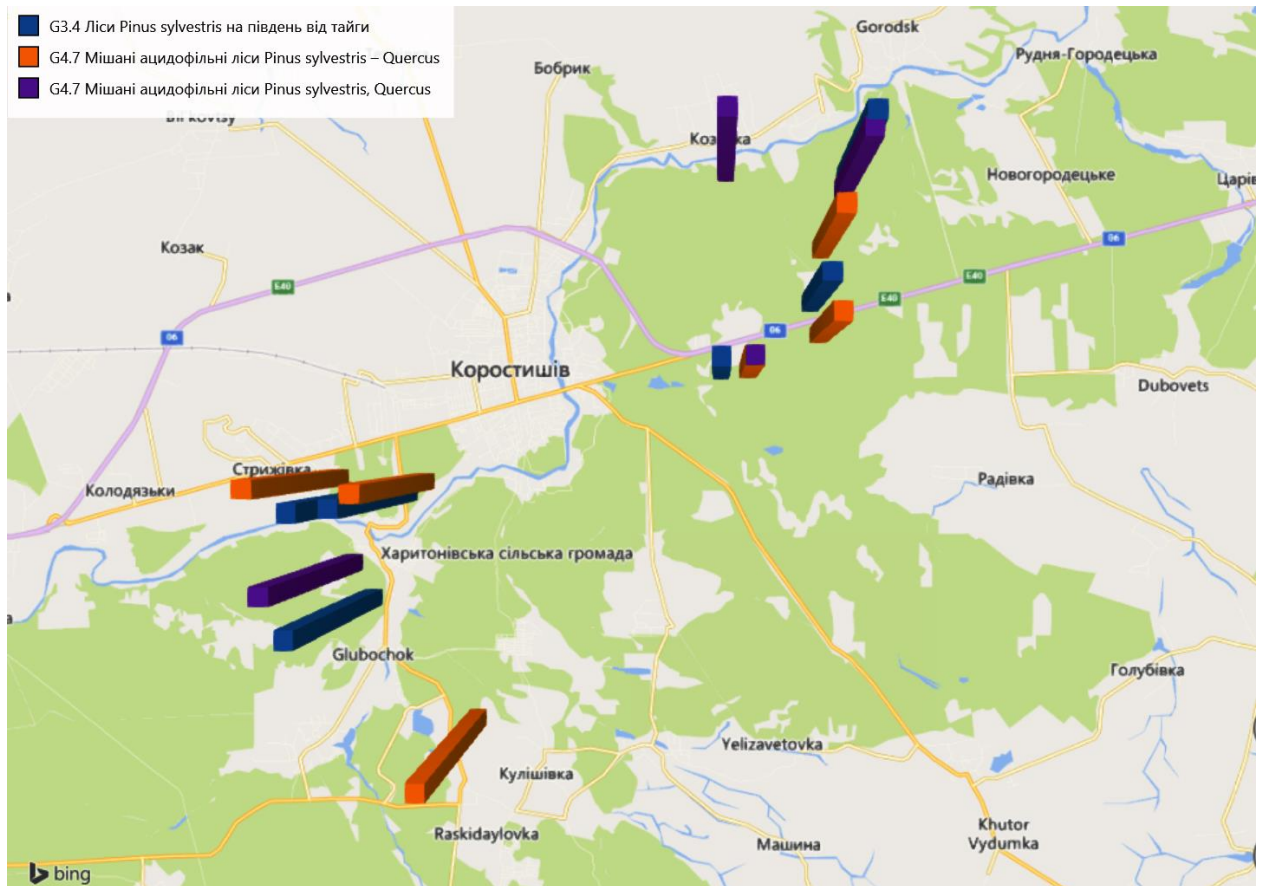

Рис. 3.4. Біотопи на пробних площах

За Європейською інформаційною системою про природу (EUNIS) біотопи у Кропивнянському лісництві належать до:

- ✓ G3.4 Ліси *Pinus sylvestris* на південь від тайги – ТПП № 1, 3, 4, 5, 12, 15, 16, 18, 19;
- ✓ G4.7 Мішані ацидофільні ліси *Pinus sylvestris*, *Quercus* – ТПП № 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 17 (рис. 3.5).

Рис. 3.5. Пробні площі за Європейською інформаційною системою про природу EUNIS

Детальний опис фітоценозів та біотопів містяться у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Біотопи та фітоценоз на пробних площах

№ ТПП	Площа ділянки, га	Склад насадження	Фітоценоз	Національним каталогом біотопів України	EUNIS	Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань
1	0,8	10Сз+Дз+Бп	сосново-березово-дубовий ліс орляково-чорнично-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	
2	1,0	9Сз1Дз+Бп	дубово-сосновий ліс різнотравний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> , <i>Quercus</i>	Лілія лісова (<i>Lilium martagon</i> L.)
3	2,9	10Сз+Дз+Бп	сосново-березово-дубовий ліс орляково-чорнично-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	
4	2,0	10Сз	сосняк чорницево-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	
5	2,9	10СзК	сосняк чорницево-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	
6	1,0	10Сзк+Бп+Дз	сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> - <i>Quercus</i>	
7	0,5	8Сз2Дз+Бп	дубово-сосновий ліс різнотравний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> - <i>Quercus</i>	

№ ТПП	Площа ділянки, га	Склад насадження	Фітоценоз	Національним каталогом біотопів України	EUNIS	Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань
8	3,0	9Сз1Дз	дубово-сосновий ліс різнотравний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris-Quercus</i>	
9	1,0	9Сз1Дз+Бп	дубово-сосновий ліс різнотравний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris-Quercus</i>	Підорлик малий (<i>Aquila pomarina</i> (C.L.Brechm, 1831))
10	2,1	10Сз+Дз+Бп	сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris-Quercus</i>	
11	2,3	10СзК+БП	сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris-Quercus</i>	
12	1,0	10Сз	сосняк чорницево-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологіліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	
13	1,0	10СзК+Дз+Бп	сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris-Quercus</i>	
14	1,0	10Сз+Дз+Бп	сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris-Quercus</i>	Плаун колючий (<i>Lycopodium annotinum</i> L.)

№ ТПП	Площа ділянки, га	Склад насадження	Фітоценоз	Національним каталогом біотопів України	EUNIS	Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань
15	0,9	10Сз	сосняк чорницево-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	Коручка морозниковидна (<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz)
16	1,6	10Сз	сосняк чорницево-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	
17	0,4	10Сз+Дз+Бп	сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний	Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси	G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i>	
18	1	10Сз	сосняк орляково-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	
19	1,3	10Сз	сосняк чорницево-зеленомоховий	Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної	G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги	

3.3. Червонокнижні види у Кропивнянському лісництві

У Кропивнянському лісництві в ході польових досліджень виявлено наступні види представників флори і фауни [10, 14, 18] (рис. 3.6):

- лілія лісова (*Lilium martagon* L.) – ТПП № 2;
- плаун колючий (*Lycopodium annotinum* L.) – ТПП № 14;
- коручка морозниковидна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz) – ТПП № 15;
- підорлик малий (*Aquila pomarina* (C.L.Brechm, 1831) – ТПП №9.

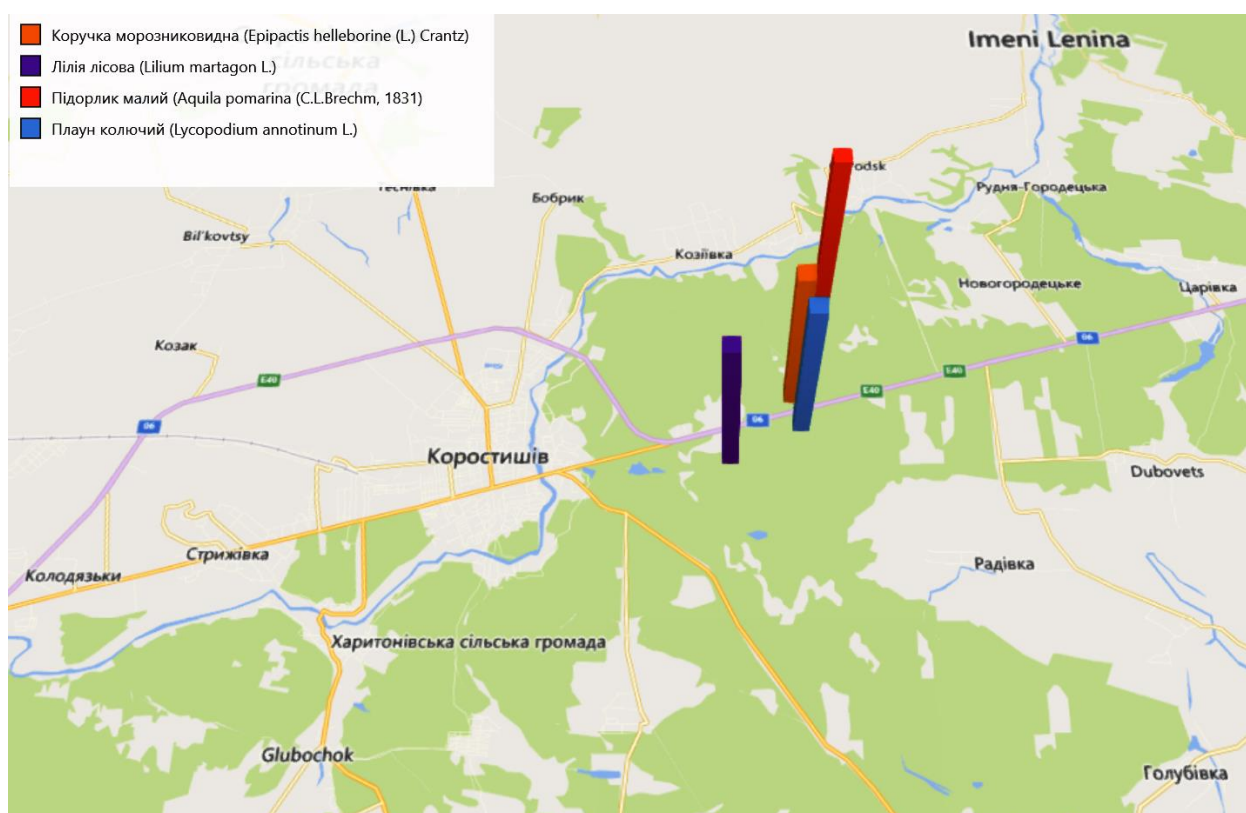
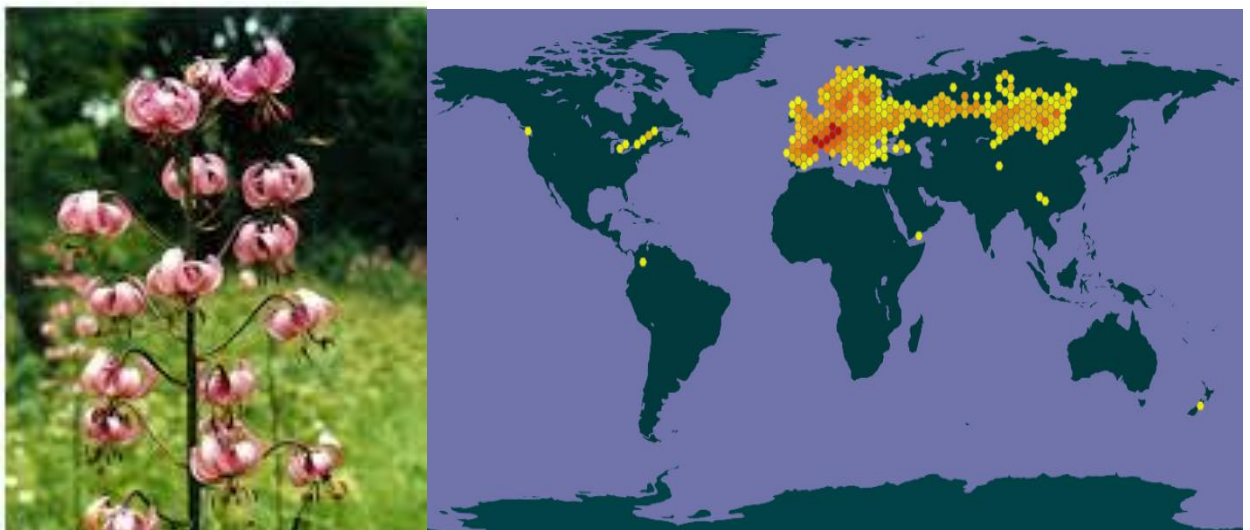

Рис. 3.6. Червонокнижні види флори та фауни на пробних площах

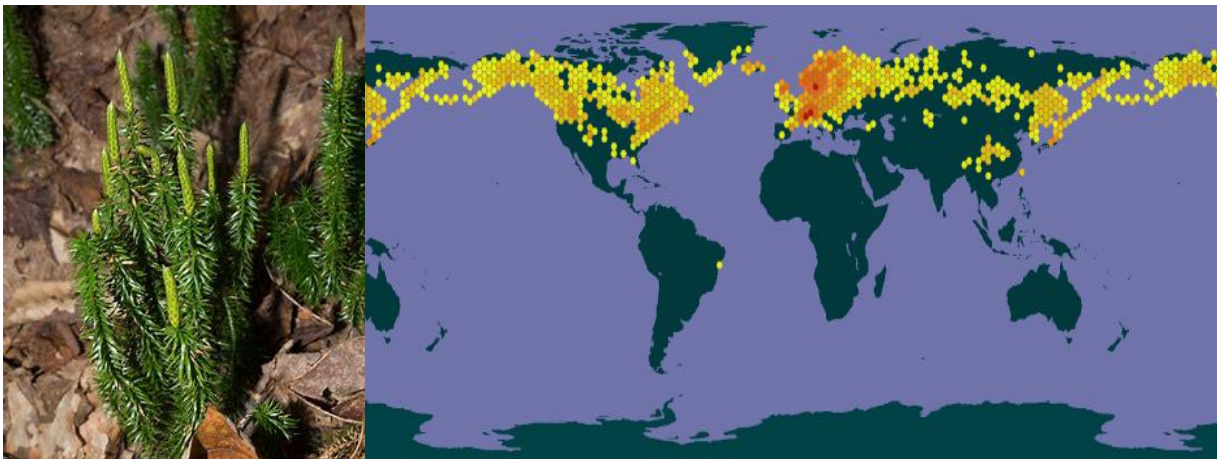

Лілія лісова (*Lilium martagon* L.). Рослина висотою до 180 см. Цибулина яйцеподібна, 3,5-4(-6) см у діаметрі; луски численні, 1,5-3,3×0,6-1 см, жовті, довгасті або ланцетні, загострені. Стебло від бордового до зеленого, голе біля основи, зверху лимонно-жовте; стовбурове коріння 1-2 ряди. Листя голе, 10-16×2,2-5,5 см; середні – 3 петлі, по 5-11 листків у кожен петлю; верхнє кільце маленьке, від ланцетного до зворотно-ланцетного, загострене; верхівкові розкидані, 4-9×0,4-0,5(-1,8) см, лінійно-ланцетні. Суцвіття волотисте, 1-16 квіткове. Приквітки від ланцетних до ланцетно-ланцетних, 2,2-2,5 (-4,5)×0,2-0,8 см. Черешки бордові, коротковолосисті, 7-11 см. Бутони бордово-зелені, кінчики опушені. Квітки пониклі або косі, зі слабким ароматом; листя загнуте, від рожевого до бордово-рожевого, плямисто-коричневе; горло білувате, іноді з темно-бордовими плямами; лінійно-довгасті, тупі, 3-4,5 см×0,5-0,9 см. Чоловічі органи вільні, коротші за стовпчик; нитки рожево-зелені, 2,3-2,8 см завдовжки; пильник темно-бордовий до лососевого, 7-11×1-1,5 мм; пилок помаранчевий до оранжево-жовтого. Зав'язь жовтувато-зелена, 7-10 мм завдовжки; стовпчик вигнутий, 2,3-2,5 см заввишки, білувато-рожевий; рильце від бордового до рожевого. Плодова коробочка від кулястої до зворотнояйцеподібної, біля основи коричнево-слонова, зверху зелена, 2-3,5×1,2-2,5 см. Насіння плоске, паперове, коричневе; краї пливчасті, 9 мм у діаметрі [6-8, 15-20] (рис. 3.7).

Рис. 3.7. Поширення лілії лісової (*Lilium martagon* L.)

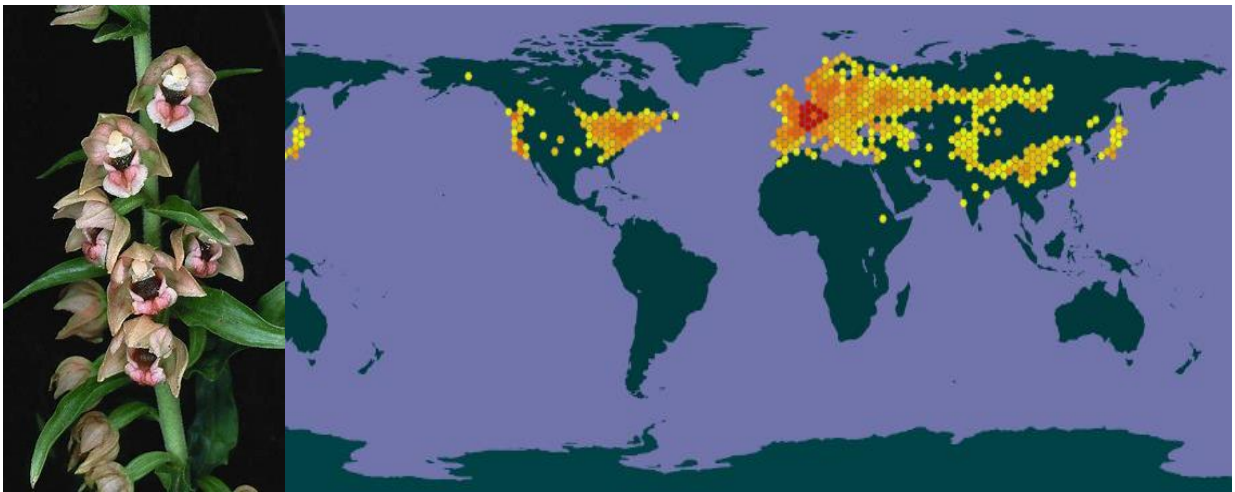
Плаун колючий (*Lycopodium annotinum* L.). Грунтові пагони тонкі, що стелиться, до 2 м заввишки; рідко обліснений. Бічні гілки висхідні, 8-20 см завдовжки, 1-3 роздвоєні, стовпчасті, 8-12 мм у діаметрі зі стебловим листям. Листя спіральнo розташоване, щільне, більш-менш розлоге, іноді спрямоване назад, сидяче, ланцетове, 6-8×1-1,5 мм, жорстке, без прозорих волосків; середня жилка нечітка на нижній стороні обличчя, помітна на верхній; звужується до основи; краї, що заходять до тіла, зубчасті; загострений або загострений, зазвичай пурпурний короткий опушений виступ. Шишки одиночні, стовпчасті, сидячі, 25-40×4,5-5 мм на верхівці гілочки. Спорове листя широкояйцевидне, близько 3×2 мм, тонке, краї перетинчасті, нерівномірно зубчасті, на вершині хвостисті. Спорові мішечки закриті. Види спорту численні [6-8, 15-20] (рис. 3.8).

Рис. 3.8. Поширення плауна колючого (*Lycopodium annotinum* L.).

Коручка морозниковидна (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz). *Epipactis helleborine* – це євразійський вид орхідей, який віддає перевагу лісовому середовищу, але він також може спонтанно та успішно колонізований у штучні місця проживання, такі як узбіччя доріг, міські парки та сади. Передбачається, що орхідеї, що колонізують антропогенні місцеперебування, характеризуються певним набором ознак (наприклад, великим розміром рослин, швидким утворенням квітів). Однак, оскільки не дуже добре відомо, як різноманітність запилювачів і репродуктивний успіх *E. helleborine*

розрізняються в популяціях в антропогенних місцеперебуваннях порівняно з популяціями з природних місцепроживання. Високий репродуктивний успіх *E. helleborine* у популяціях з антропогенних місцепроживання, ніж у популяціях з природних місцеперебування, може бути обумовлений більшим числом відвідувань запилювачами та їх великою видовою різноманітністю, а також більшим розміром рослин, що ростуть у таких місцепроживання. Більш того *E. helleborine* є опортуністичним видом по відношенню до запилювачів, з широким спектром комах-запилювачів [6-8, 15-20] (рис. 3.9).

Рис. 3.9. Поширення коручки морозниковидної (*Epipactis helleborine* (L.) Crantz)

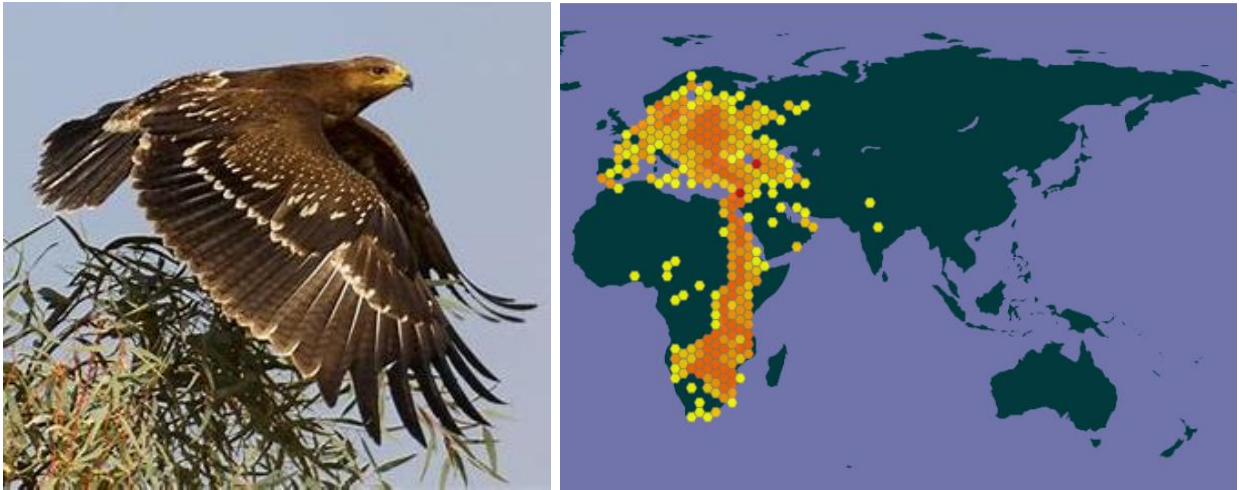
Коручка морозниковидна є рідкісним прикладом видів орхідей, чий нинішній ареал не скорочується. Його здатність використовувати антропогенно змінені житла дозволила йому значно розширити просторовий ареал і навіть успішно колонізувати простори Європи та України.

Підорлик малий (*Aquila pomarina* (C.L.Brechm, 1831). Малі підорлики зустрічаються в Палеарктиці, Ефіопії, Європі та в Україні. Під час сезону розмноження, малі підорлики (*Aquila pomarina*) населяють райони Західної Європи. Їхні основні райони розмноження знаходяться в північній Німеччині, Естонії, Литві та Словаччині. Взимку (зазвичай у вересні) малі підорлики мігрують у тепліший клімат Південної Африки та Мозамбіку. Конкретне місце розташування їх зимового докілья залежить від розташування місць їх розмноження.

Великі та малі підорлики демонструють дуже схожі моделі міграції як у сезон розмноження, так і в період зимівлі. Це може сприяти гібридизації між цими двома видами.

Малі плямисті орли зазвичай полюють, гуляючи землею. Проте вони зазвичай гніздяться і сідають на гілках лісових дерев. При гніздуванні та посадці менші плямисті орли часто використовують гілки ближче до землі, а не вище на деревах.

Малі підорлики – це птахи середнього розміру (довжина тіла від 54 до 65 см), як правило, менші, ніж степові орли (*Aquila nipalensis*) (від 60 до 81 см) та великі підступні (*A. clanga*) (від 59 до 71 см). Найбільшим із цих трьох видів є степові орли, вагою від 1,8 до 3,8 кг. Таким чином, незважаючи на їх відносно великий розмір, малі плямисті орли важать лише від 1,2 до 2,2 кг, в середньому 1,6 кг. Великі підступні лише трохи важчі (від 1,4 до 3,2 кг), ніж малі підкори [6-8, 15-20] (рис. 3.10).

**Рис. 3.10. Поширення підорлика малого
(*Aquila pomarina* (C.L.Brechm, 1831))**

Малі підорлики живуть в основному в неоднорідних лісових масивах, луках, полях та природних луках, часто у вологому середовищі. Хоча ліси не використовуються як основне довкілля, вони часто будують гнізда поблизу лісових галявин. У межах цих сухих гірських місцеперебування їх діапазон зазвичай простягається до максимальної висоти 2,200 метрів [6-8, 15-20].

ВИСНОВКИ

За результатами лісівничо-таксаційного аналізу в Кропивнянському лісництві державного підприємства «Коростишівське лісове господарство» встановлено, що основними типами лісу є: свіжий грабово-дубово-сосновий сугруд, свіжа та волога дубові судіброви.

У лісництві переважають наступні фітоценози: дубово-сосновий ліс різнотравний, сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний, сосново-березово-дубовий ліс орляково-чорнично-зеленомоховий, сосняк орляково-зеленомоховий, сосняк чорницево-зеленомоховий.

За Національним каталогом біотопів України у Кропивнянському лісництві спостерігалися наступні види біотопів: Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси, Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної.

У Кропивнянському лісництві за Європейською інформаційною системою про природу біотопи належать до: G3.4 Ліси *Pinus sylvestris* на південь від тайги, Мішані ацидофільні ліси *Pinus sylvestris*, *Quercus*.

Серед рідкісних видів флори і фауни виявлено: лілію лісову, плауна колючого, коручку морозниковидну, підорлика малого.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрієнко Л. Т., Прядко О. І. Рідкісні центральноевропейські види у флорі Волинської частини Західного Полісся. Укр. ботан. журн., 2006. Т. 63. № 5. С. 661–670.
2. Андрієнко Т. Л. Рідкісні види судинних рослин Українського Полісся. Укр. ботан. журн., 2008. Т. 65. № 5. С. 666–672.
3. Вініченко Т. С. Рослини України під охороною Бернської конвенції. К.: Хімджест, 2006. 176 с.
4. Вініченко Т.С. Особливості поширення видів рослин Бернської конвенції на території України. Конференція молодих учених-ботаніків “Актуальні проблеми ботаніки та екології”. Умань, 2005. С. 43-44.
5. Дідух Я. П., Фіцайло Т. В., Коротченко І. А., Якушенко д. М., Пашкевич Н. А. Біотопи лісової та лісостепової зон України / Ред. чл.-кор. НАН України Я. П. Дідух. Київ: ТОВ «МАКРОС», 2011. 288 с.
6. Зелена книга України / під заг. ред. чл.-кор. НАН України Я.П. Дідуха. К., 2009. 450 с.
7. Зелена книга України: Ліси. К., 2002. 146 с.
8. Зеленая книга Украинской ССР: Редкие, исчезающие и типичные нуждающиеся в охране растительные сообщества / под общ. ред. Ю.Р. Шеляга-Сосонка. К., 1987. 263 с.
9. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ в Європі (Берн, 1979 рік). К.: ВАТ «КДНК», 1998. 76 с.
10. Моніторинг поширення лілії лісової в Україні. <https://uncg.org.ua/projects/zaluchennya-gromadskosti/liliya/>.
11. Національний каталог біотопів України. За ред. А.А. Куземко, Я.П. Дідуха, В.А. Онищенко, Я. Шеффера. К.: ФОП Клименко Ю.Я., 2018. 442 с.
12. Площі пробні лісовпорядні. Метод закладання : СОУ 02.02-37-476:2006. [Чинний від 2007-05-01]. К. : Мінагрополітики України, 2006. 32 с. (Стандарт Організації України).

13. Скорочення біорізноманіття планети – пряма загроза благополуччю її мешканців. <https://news.un.org/ua/story/2019/05/1355591>.
14. Український геоботанічний сайт. Біотопи України. <https://geobot.org.ua/biotope/>.
15. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Ю. Р. Шеляга-Сосонка. Київ: Українська енциклопедія, 1996. 608 с.
16. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П. Дідуха К. : Глобалконсалтинг, 2009. 912 с.
17. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я. П. Дідуха Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 900 с.
18. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І. А. Акімова. Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 600 с.
19. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. М. М. Щербака. Київ: Українська енциклопедія, 1994. 464 с.
20. Червона книга Української РСР. Київ: Наукова думка, 1980. 504 с.
21. Animal world and its resources. URL: wdc.org.ua/atlas/en/4120100.html
22. Internet encyclopedia of Ukraine. URL: <https://www.encyclopediaofukraine.com/display.asp?linkpath=pages%5CF%5C%5CFlora.htm>
23. IUCN Red List of Threatened Species. <https://www.britannica.com/science/endangered-species/IUCN-Red-List-of-Threatened-Species>
24. Plant and animal life. URL: <https://www.britannica.com/place/Ukraine/Plant-and-animal-life>
25. Ukraine: to save biodiversity. URL: <https://euneighbourseast.eu/news/stories/ukraine-to-save-biodiversity/>

ДОДАТКИ

Опис закладених пробних площ у Кропивнянському лісництві

Пробна площа № 1

№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
8/39	0,8	0,8	50.287723	29.062584	10Сз+Дз+Бп	131	0,5	ВЗДС
Назва фітоценозу. сосново-березово-дубовий ліс орляково-чорнично-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси Pinus sylvestris на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.213 Вологі соснові ліси зеленомохові.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -								

Пробна площа № 2

№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
10/41	1,0	1,0	50.292494	29.091584	9Сз1Дз+Бп	121	0,52	В2ДС
Назва фітоценозу. дубово-сосновий ліс різнотравний.								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп: за Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS – G1.8 Ацидофільні дубові ліси, G4.7 Мішані ацидофільні ліси Pinus sylvestris, Quercus; Резолюція 4 Бернської конвенції – G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток I Оселищної Директиви – 9190 Старовіковіацидофільні дубові ліси з Quercus gobur на піщаних рівнинах. UkrBiotop – G:1.211 Дубові ацидофільні ліси, G:3.11 Змішані сосново-дубові ацидофільні ліси.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань - Лілія лісова (Lilium martagon L.)								

Пробна площа № 3

№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
25/6	8,4	2,9	50.270020	29.115853	10Сз+Дз+Бп	115	0,55	ВЗДС
Назва фітоценозу. сосново-березово-дубовий ліс орляково-чорнично-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси Pinus sylvestris на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.213 Вологі соснові ліси зеленомохові.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -								

Пробна площа № 4

№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
32/16	3,3	2,0	50.275286	29.234042	10Сз	91	0,6	В2ДС
Назва фітоценозу: сосняк чорницево-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси Pinus sylvestris на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.214 Свіжі соснові ліси зеленомохові								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -								

Пробна площа № 5

№ кв./вид.	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
40/17	4,3	2,9	50.265206	29.218710	10СзК	91	0,5	В2ДС
Назва фітоценозу: сосняк чорницево-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси Pinus sylvestris на південь від тайги; за UkrBіотop: G:2.214 Свіжі соснові ліси зеленомохові								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -								

Пробна площа № 6

№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
41/34	1,7	1,0	50.262613	29.222776	10Сзк+Бп+Дз	91	0,5	В2ДС
Назва фітоценозу. сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний.								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS: G4.7 Мішані ацидофільні ліси Pinus sylvestris – Quercus; Резолюція 4 Бернської конвенції: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток 1 Оселищної Директиви: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з Quercus robur на піщаних рівнинах.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -								

Пробна площа № 7

№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
5/23	0,5	0,5	50.304646	29.137235	8Сз2Дз+Бп	121	0,5	С2ГДС
Назва фітоценозу. дубово-сосновий ліс різнотравний.								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп: за Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS – G1.8 Ацидофільні дубові ліси, G4.7 Мішані ацидофільні ліси Pinus sylvestris, Quercus; Резолюція 4 Бернської конвенції – G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток I Оселищної Директиви – 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з Quercus robur на піщаних рівнинах. UkrBіотop – G:1.211 Дубові ацидофільні ліси, G:3.11 Змішані сосново-дубові ацидофільні ліси.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -								

Пробна площа № 8

№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
8/30	4,3	3,0	50.288245	29.065545	9Сз1Дз	116	0,5	В2ДС
Назва фітоценозу. дубово-сосновий ліс різнотравний.								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп: за Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS – G1.8 Ацидофільні дубові ліси, G4.7 Мішані ацидофільні ліси Pinus sylvestris, Quercus; Резолюція 4 Бернської конвенції – G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток I Оселищної Директиви – 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з Quercus robur на піщаних рівнинах. UkrBіотop – G:1.211 Дубові ацидофільні ліси, G:3.11 Змішані сосново-дубові ацидофільні ліси.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -								

Пробна площа № 9

Опис ділянки, де призначено рубку РГК					Кропивнянське лісництво			
№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
9/11	1,2	1,0	50.291419	29.074547	9Сз1Дз+Бп	121	0,45	В2ДС
Назва фітоценозу. дубово-сосновий ліс різнотравний.								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп: за Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS – G1.8 Ацидофільні дубові ліси, G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> , <i>Quercus</i> ; Резолюція 4 Бернської конвенції – G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток I Оселищної Директиви – 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з <i>Quercus robur</i> на піщаних рівнинах. UkrBiotop – G:1.211 Дубові ацидофільні ліси, G:3.11 Змішані сосново-дубові ацидофільні ліси.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань - Підорлик малий (<i>Aquila pomarina</i> (C.L.Brechm, 1831)								

Пробна площа № 10

№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
43/13	7,6	2,1	50.255041	29.155032	10Сз+Дз+Бп	86	0,4	В2ДС
Назва фітоценозу. сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний.								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS: G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i> ; Резолюція 4 Бернської конвенції: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток 1 Оселищної Директиви: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з <i>Quercus robur</i> на піщаних рівнинах.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -.								

Пробна площа № 11

№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
44/7	5,6	2,3	50.258134	29.162692	10СзК+БП	91	0,5	В2ДС
Назва фітоценозу. сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний.								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS: G4.7 Мішані ацидофільні ліси <i>Pinus sylvestris</i> – <i>Quercus</i> ; Резолюція 4 Бернської конвенції: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток 1 Оселищної Директиви: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з <i>Quercus robur</i> на піщаних рівнинах.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -.								

Пробна площа № 12

№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
45/21	3	1,0	50.254444	29.172348	10Сз	81	0,6	В2ДС
Назва фітоценозу: сосняк чорницево-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологіліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси <i>Pinus sylvestris</i> на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.214 Свіжі соснові ліси зеленомохові								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -								

Пробна площа № 13

№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
45/8	1,1	1,0	50.259319	29.173545	10СзК+Дз+Б п	91	0,45	В2ДС
Назва фітоценозу. сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний.								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS: G4.7 Мішані ацидофільні ліси Pinus sylvestris – Quercus; Резолюція 4 Бернської конвенції: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток 1 Оселищної Директиви: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з Quercus robur на піщаних рівнинах.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -								

Пробна площа № 14

Опис ділянки, де призначено рубку РГК					Кропивнянське лісництво			
№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
37/30	4,2	1,0	50.265101	29.159779	10Сз+Дз+Бп	71	0,8	В3ДС
Назва фітоценозу. сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний.								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS: G4.7 Мішані ацидофільні ліси Pinus sylvestris – Quercus; Резолюція 4 Бернської конвенції: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток 1 Оселищної Директиви: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з Quercus robur на піщаних рівнинах.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань - Плаун колючий (Lycopodium annotinum L.)								

Пробна площа № 15

№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
8/45	0,9	0,9	50,291973	29,061361	10Сз	131	0,35	В2ДС
Назва фітоценозу: сосняк чорницево-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси Pinus sylvestris на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.214 Свіжі соснові ліси зеленомохові								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань - Коручка морозниковидна (Eriopactis helleborine (L.) Crantz)								

Пробна площа № 16

№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
28/21	1,5	1,6	50,274724	29,161096	10Сз	81	0,5	В2ДС
Назва фітоценозу: сосняк чорницево-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси Pinus sylvestris на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.214 Свіжі соснові ліси зеленомохові								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -								

Пробна площа № 17

№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
29/13	0,9	0,4	50,277124	29,185601	10Сз+Дз+Бп	81	0,5	В2ДС
Назва фітоценозу. сосново-березово-дубовий ліс орлякові-конвалієво-чорничний.								
Назва і номер біотопу. Рідкісний біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д1.5.1 Ацидофільні дубові і сосново-дубові ліси; за EUNIS: G4.7 Мішані ацидофільні ліси Pinus sylvestris – Quercus; Резолюція 4 Бернської конвенції: G1.8 Ацидофільні дубові ліси; Додаток 1 Оселищної Директиви: 9190 Старовікові ацидофільні дубові ліси з Quercus robur на піщаних рівнинах.								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -								

Пробна площа № 18

№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
31/21	1,0	1,0	50,271789	29,205911	10Сз	101	0,5	В3ДС
Назва фітоценозу: сосняк орляково-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси Pinus sylvestris на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.214 Свіжі соснові ліси зеленомохові								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -								

Пробна площа № 19

№ кв./вид	Площа виділу, га	Площа ділянки, га	Координати центру ділянки		Склад	Вік	Повнота	Тип лісу
33/21	1,3	1,0	50,271295	29,243054	10Сз	91	0,6	В2ДС
Назва фітоценозу: сосняк чорницево-зеленомоховий.								
Назва і номер біотопу. Типовий біотоп. За Національним каталогом біотопів України – Д2.2.2 Ацидофільні свіжі та вологі ліси сосни звичайної; за EUNIS: G3.4 Ліси Pinus sylvestris на південь від тайги; за UkrBiotop: G:2.214 Свіжі соснові ліси зеленомохові								
Рідкісні види тварин, рослин або рослинних угруповань -								